

SEVERI

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2009. szeptember 10.*

A C-446/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale civile di Modena (Olaszország) a Bírósághoz 2007. október 1-jén érkezett, 2007. szeptember 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

Alberto Severi, saját nevében és a Cavazzuti e figli SpA, jelenleg: Grandi Salumifici Italiani SpA képviselőjében eljárva,

és

a **Regione Emilia-Romagna**

között,

az **Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino”**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis és J. Malenovský (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: N. Nanchev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. december 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A. Severi és a Grandi Salumifici Italiani SpA képviseletében G. Forte és C. Marinuzzi avvocati,

- a Regione Emilia-Romagna képviseletében G. Puliatti avvocato,

- az Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino” képviseletében S. Magelli és A. Ballestrazzi avvocati,

- a görög kormány képviselőjében I. Chalkia és V. Kondolaimos valamint M. Tassopoulou, meghatalmazotti minőségben,

- az olasz kormány képviselőjében R. Adam, meghatalmazotti minőségben, segítőtje: S. Fiorentino avvocato dello Stato,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében C. Cattabriga és B. Doherty, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. május 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 109., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 75. o.) 2. cikkének, a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 208., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 4. o.) 3. cikke (1) bekezdésének és 13. cikke (3) bekezdésének, valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) 15. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

- 2 Ezt a kérelmet a saját maga, valamint a Grandi Salumifici Italiani SpA (a továbbiakban: GSI), a korábbiakban Cavazzuti e figli SpA nevében eljáró A. Severi és a Regione Emilia-Romagna közötti jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya a GSI által „Salame tipo Felino” megjelöléssel forgalmazott kolbászok és szalámik címkézése.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

A 2000/13 irányelv

- 3 A 2000/13 irányelv (4) preambulumbekkezdése így szól:

„Ezen irányelv céljával olyan általános jellegű közösségi szabályok létrehozását kell kitűzni, amelyek horizontálisan alkalmazhatók a forgalomba kerülő összes élelmiszerre”.

- 4 A 2000/13 irányelv (6) preambulumbekkezdésének értelmében:

„Az élelmiszerek címkézésére vonatkozó szabályoknak elsődlegesen a fogyasztó tájékoztatását és védelmét kell szolgálniuk”.

5 Ugyanezen irányelv (8) preambulumbekzdése kimondja:

„A legmegfelelőbb a részletes címkzés lenne [helyesen: A legmegfelelőbb a részletes címkzés], amely megadja a termék pontos jellegét és jellemzzeit, és amely lehetővé teszi a fogyasztó számára a tények teljes ismeretében történő választást, mivel ez akadályozza legkisebb mértékben a szabad kereskedelmet”.

6 A 2000/13 irányelv 1. cikke ekként rendelkezik:

„(1) Ezen irányelv a végső fogyasztóhoz eljutó élelmiszerek címkzésére vonatkozik, továbbá bizonyos ismérvekre azok kiszerelese és reklámozása kapcsán.

[...]

(3) Ezen irányelv alkalmazásában:

a) »címkzés«: bármilyen szöveg, tulajdonság, védjegy, márkanév, ábra és jelzés, amely egy élelmiszere vonatkozik, és amelyet az élelmiszert kísérő vagy arra vonatkozó csomagoláson, dokumentumban, megjegyzésben, címkén, gyúrún vagy galléron helyeznek el;

[...]”.

7 A 2000/13 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A címkézés és az alkalmazott módszerek:

a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen:

- i. az élelmiszer jellemzői és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében;

[...]

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben leírt tilalmakat és korlátozásokat kell alkalmazni az alábbiakra is:

a) az élelmiszerek kiserelése, elsősorban formájuk, megjelenésük vagy csomagolásuk, a használt csomagolóanyagok, elrendezésük módja, és kiállításuk kellékei;

b) reklámozás.”

- 8 Az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdése kimerítően felsorolja azokat az adatokat, amelyeket az élelmiszerek címkézésén kötelező feltüntetni. A 3. cikk (7) bekezdése alapján a címkézésen fel kell tüntetni az előállító vagy csomagoló, illetve egy Közösségen belül székhellyel rendelkező viszonteladó nevét vagy cégnevét és címét, míg a (8) bekezdés a származás vagy eredet helye adatainak feltüntetését írja elő abban az esetben, ha az ilyen adatok meg nem adása jelentős mértékben félrevezethetné a fogyasztót az élelmiszer valódi származása vagy eredete tekintetében.
- 9 A 2000/13 irányelv 5. cikke így rendelkezik:

„(1) Egy élelmiszer árumegnevezése az a jelölés, amely az ezen élelmiszerre vonatkozó közösségi jogszabályokban szerepel.

- a) Közösségi rendelkezések hiányában az árumegnevezés az a név, amelyet a termék végső fogyasztónak vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplőnek való értékesítése szerinti tagállamban érvényes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések előírnak.

A fentiek hiányában az árumegnevezés olyan név, amely a termék végső fogyasztóhoz vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplő számára történő értékesítésének helye szerinti tagállamban megszokott, vagy az élelmiszer és – szükség szerint – felhasználásának leírása, amely kellően áttekinthető ahhoz, hogy a fogyasztót tájékoztassa annak valódi természetéről, és megkülönböztesse azt azoktól a termékektől, amelyekkel összekeverhető lenne.

[...]”.

A 2081/92 rendelet

- 10 Noha a kérdést előterjesztő bíróság utaló határozatában a 2081/92 rendeletet hatályon kívül helyező, a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK rendeletre (HL L 93., 12. o.) hivatkozik, az alapügy tényállásából az következik, hogy ezen 510/2006 rendelet e jogvita vonatkozásában nem alkalmazható. Ezzel szemben azon időpont vonatkozásában, amikor a Cavazzuti e figli SpA részére az olasz rendőrség bírságot rótt ki, a 2000. december 20-i 2796/2000/EK bizottsági rendelettel módosított 2081/92 rendelet (HL L 324, 26. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 4. o.; a továbbiakban: a módosított 2081/92 rendelet) alkalmazandó.
- 11 A módosított 2081/92 rendelet a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetmegjelöléseinek (OEM) és földrajzi jelzéseinek (OFI) oltalmára vonatkozó szabályokat állítja fel. Ez az oltalom, amelyet a jogszabály abban az esetben biztosít, ha kapcsolat van a termék vagy élelmiszer jellemzői és annak földrajzi eredete között, egy közösségi bejegyzési eljárásnak megfelelően szerezhető meg.
- 12 A módosított 2081/92 rendelet negyedik preambulumbekzdése kimondja, hogy „figyelembe véve a forgalmazott termékek nagyfokú változatosságát és az ezekkel kapcsolatos információáradatot, a lehető legjobb döntés meghozatalának elősegítése érdekében a fogyasztókat világosan és tömören tájékoztatni kell a termék eredetéről”.

13 A módosított 2081/92 rendelet ötödik preambulumbekzdése így szól:

„mivel a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek címkézése az [2000/13] irányelvben megállapított általános szabályok hatálya alá tartozik; mivel sajátos jellegüket tekintve további különös rendelkezéseket kell elfogadni a meghatározott földrajzi területről származó mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozóan”.

14 A módosított 2081/92 rendelet negyedik preambulumbekzdésének értelmében „az oltalomra vonatkozó közösségi szabályozás keretei lehetővé teszik a földrajzi jelzések és eredetmegjelölések szerepének növelését, azáltal hogy – egységesebb megközelítéssel – tisztességes versenyt biztosítanak az ezen árujelzőkkel jelölt termékek termelői között, valamint erősítik a fogyasztókban a termékek eredetiségéről való meggyőződést”.

15 A módosított 2081/92 rendeletet, 1. cikke (2) bekezdésének értelmében, az egyéb különös közösségi rendelkezések sérelme nélkül kell alkalmazni.

16 A módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Nem lehet bejegyezni a szokásossá vált elnevezéseket.

E rendelet alkalmazásában »szokásossá vált elnevezés« a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer olyan elnevezése, amely – bár arra a helyre vagy régióra utal, ahol e

terméket vagy élelmiszert eredetileg állították elő vagy hozták forgalomba – a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer közismert elnevezésévé vált.

Annak megállapítása érdekében, hogy az elnevezés szokásossá vált-e vagy nem, az összes tényezőt figyelembe kell venni, különösen:

- az azon tagállamban fennálló körülményeket, ahonnan az elnevezés ered, illetve a fogyasztási területen fennálló körülményeket,

- a többi tagállamban fennálló körülményeket,

- a vonatkozó nemzeti vagy közösségi jogszabályokat.

Amennyiben a 6. és 7. cikkben megállapított eljárást követően a bejegyzés iránti kérelmet azért utasítják el, mert az elnevezés szokásossá vált, a Bizottság az erre vonatkozó határozatot közzéteszi az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*”.

- 17 A módosított 2081/92 rendelet 5. cikke meghatározza azt az eljárást, amelyet a tagállamoknak követniük kell, amennyiben bejegyzés iránti kérelmet nyújtottak be hozzájuk. Az említett 5. cikk (5) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállam ellenőrzi a bejelentés megalapozottságát, és – amennyiben megállapítja, hogy a bejelentés megfelel az e rendeletben foglalt követelményeknek – azt [...] továbbítja a Bizottsághoz.

A tagállam – kizárólag átmeneti jelleggel – nemzeti szinten ennek a rendeletnek az értelmében oltalmat adhat az előírt módon előterjesztett elnevezésnek, és adott esetben kiigazítási időszakot biztosíthat az előterjesztés időpontjától számítva; [...].

Ez az átmeneti nemzeti oltalom azon a napon szűnik meg, amikor meghozzák az ezen rendelet alapján történő bejegyzésről szóló határozatot.[...]

[...]”

- 18 A módosított 2081/92 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy „[a]z oltalom alatt álló elnevezések nem válhatnak szokásossá”.

A nemzeti szabályozás

- 19 A végső fogyasztók részére értékesítendő élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1978. december 18-i 79/112/EGK tanácsi irányelvnek (HL 1979. L 33, 1. o.) a jelenleg a 79/112 irányelvet hatályon kívül helyező és felváltó 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában található 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját átültető 1992. január 27-i 109. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: a 109/92. törvényerejű rendelet) 2. cikkének értelmében:

„(1) A címkézés és az alkalmazott módszerek célja a fogyasztó helytálló és átlátható tájékoztatása. Ezeket olyan módon kell végrehajtani, hogy:

- a) ne legyenek alkalmasak a vásárló megtévesztésére az élelmiszer jellemzői és különösen az adott élelmiszer természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében;

[...]”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 20 A modenai székhelyű GSI kolbászt és szalámit gyárt és forgalmaz.

- 21 2002. december 12-én a milánói városi rendőrség értesítette A. Severit saját nevében, illetve az említett társaság jogi képviselőjének minőségében arról, hogy e társaságot az élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkének megsértésével vádolja, mivel olyan, Modenában gyártott szalámit forgalmaz, amelynek címkéjén a „Salame tipo Felino” felirat szerepel.
- 22 A jogsértéssel kapcsolatban felvett jegyzőkönyv bemutatja egyrészt, hogy az alapügy tárgyát képező címkén a „tipo” (típusú) kifejezés túlságosan apró betűvel van szedve ahhoz, hogy kellően látható legyen, másrészt hogy a címkén feltüntetett többi információ kizárólag az összetevőkre, a gyártó vállalat nevére és székhelyére vonatkozik, és egyáltalán nem ad tájékoztatást a gyártás helyéről, vagy arról, hogy az megegyezik-e a gyártó vállalkozás székhelyével. A jegyzőkönyv azt a következtetést vonja le, hogy a fenti tényezők fényében a termék címkézése alkalmas a fogyasztó megtévesztésére a szalámi eredete és származása tekintetében, mivel nem teszi lehetővé a termék származásának egyértelmű és helyes azonosítását, amely származással a hús feldolgozási és csomagolási helye azonosítható. A „Salame tipo Felino” ugyanis hagyományos gyártási módszerre és gyártási helyre, az Emilia-Romagnában, Párma járásban található Felino település területére utal, ami az alapügy tényállásának nem felel meg, mivel az említett ügyben egy Modenában, ugyancsak Emilia-Romagnában, de Modena járásban gyártott élelmiszerről van szó.
- 23 A milánói városi rendőrség jegyzőkönyvében foglalt megállapítások alapján a Regione Emilia-Romagna 2006. május 16-án 3108,33 euró összegű igazgatási bírságot rótt ki A. Severire a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkének megsértése címén.
- 24 A városi rendőrség értelmezését átvevő határozatában a Regione Emilia-Romagna megállapította, hogy a „Salame Felino” megjelölés eredeti és tipikus, Felino település területére jellemző terméket jelöl. Mivel a Salame Felinónak tulajdonított jellemzők nem ismerhetők el minden olyan húskészítmény tekintetében, amelyet hasonló recept alapján állítottak elő, de más területről származik, vagy „ipari” előállítás eredménye, a fogyasztó tudatában fennálló összetévesztés kizárásához nem elegendő a „tipo”

(típusú) kifejezés feltüntetése. Az alapügy tárgyát képező címkézés tehát alkalmas a fogyasztó megtévesztésére a vitatott áru gyártási helye tekintetében, mivel nem teszi lehetővé az említett fogyasztó számára, hogy a vásárlás során körültekintően járjon el.

25 A. Severi 2006. május 16-án megtámadta a bíróságot megállapító határozatot a Tribunale civile di Modena (modenai polgári bíróság) előtt. Keresete alátámasztásául arra hivatkozott, hogy a 2000/13 irányelv 2. cikkét, amelyet a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikke ültetett át, és amely immár nem irányadó az olyan élelmiszerek címkézésének módjai tekintetében, amelyek mint olyanok a termék eredete és származása tekintetében nem tévesztik meg a fogyasztókat, más közösségi rendelkezésekkel, főként pedig a módosított 2081/92 rendelettel összefüggésben kell értelmezni. Ugyanis, mivel a 2000/13 irányelv egyáltalán nem tartalmazza az eredet és a származás meghatározását, e fogalmak tartalma a módosított 2081/92 rendeletben található.

26 A Regione Emilia-Romagna ezen érveket elutasította arra hivatkozva, hogy a 2000/13 irányelv 2. cikkének értelmezése e cikk autonóm jellegénél fogva nem tesz szükségessé a módosított 2081/92 irányelvre történő semmiféle hivatkozást, és az említett cikk alkalmazandó minden olyan esetben, amikor ellentmondás van a címkén hivatkozott hely és az eredetmegjelölés folytán oltalomban részesülő vagy nem részesülő tényleges gyártási hely között.

27 A Regione Emilia-Romagnának a 2000/13 irányelv 2. cikke autonómiáján alapuló érvelését a Tribunale civile di Modena nem találta meggyőzőnek. E bíróság az alapeljárás felperesének álláspontját helyben hagyva úgy vélte ugyanis, hogy az eredet és a származás fogalma nem korlátozható arra a helyre, ahol a gyártóüzem található, hanem annak azon elvárásokon kell alapulnia, amelyeket a fogyasztó a földrajzi névvel szemben a termék típusa és minőségi jellemzői vonatkozásában támaszt. Annak megállapítása céljából, hogy az alapeljárás tárgyát képező termék címkézését megtévesztőnek kell-e tekinteni, a kérdést előterjesztő bíróság úgy vélte tehát, hogy a „Salame Felino” megjelölés jogi minősítésére van szükség. Úgy vélte továbbá, hogy ugyancsak szükséges annak vizsgálata, hogy e megjelölés valamely receptre vagy terméktípusra utal, tehát szokásossá vált megjelölésnek tekintendő, vagy pedig kizárólag vagy főként a származás földrajzi környékének tulajdonítható minőségre,

jellemzőkre vagy hírnévre utal, és mint ilyen, tényleges eredetmegjelölésnek tekinthető a módosított 2081/92 rendelet értelmében.

28 Továbbá azon együttes védjegy fennállásának ténye folytán, amelynek tárgya a „Salame Felino” elnevezés, a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek tartotta annak meghatározását, hogy milyen kölcsönös kapcsolat áll fenn e védjegy, valamint a Felino település területén kívüli székhellyel rendelkező gazdasági szereplők által több mint tíz éve jóhiszeműen használt megjelölés között.

29 A fentiekre tekintettel a Tribunale civile di Modena úgy határozott, hogy felfüggeszti az előtte folyamatban lévő eljárást, és a Bíróság elé terjeszti az alábbi kérdéseket előzetes döntéshozatalra:

„1) A 2081/92/EGK rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését (jelenleg az 510/2006/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése és 13. cikkének (2) bekezdése), összefüggésben a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkével (a 2000/13/EK irányelv 2. cikke) akként kell-e értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék földrajzi hivatkozást tartalmazó olyan elnevezését, amely tekintetében a hivatkozott rendeletek értelmében oltalom alatt álló földrajzi jelzéseként (OFJ) vagy oltalom alatt álló eredetmegjelölésként (OEM) történő bejegyzés iránti kérelemnek az Európai Közösségek Bizottsága felé való továbbítása nemzeti szinten elutasításra került, vagy legalábbis akadályba ütközött, »szokásossá válnak« kell-e tekinteni legalábbis azon időszak folyamán, amelyben ezen »elutasítás« vagy »akadály« hatályos?

2) A 2081/92/EGK rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését (jelenleg az 510/2006/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése és 13. cikkének (2) bekezdése), összefüggésben a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkével (a 2000/13/EK irányelv 2. cikke) akként kell-e értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék földrajzi utalást tartalmazó olyan elnevezését, amely nem került a hivatkozott rendeletek értelmében OFJ-ként vagy OEM-ként bejegyzésre, jogszerűen használhatják az európai piacon azon termelők, akik jóhiszeműen és állandó jelleggel használták már jóval a 2081/92/EGK rendelet (jelenleg: 510/2006/EK rendelet) hatályba lépését megelőzően, majd annak hatálybalépését követően?

- 3) A [...] 89/104/EGK [...] irányelv 15. cikkének (2) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy valamely, élelmiszeripari termék tekintetében lajstromozott és földrajzi hivatkozást tartalmazó együttes védjegy jogosultja nem tilthatja el egy hasonló jellemzőkkel rendelkező termék gyártóit attól, hogy e terméket az együttes védjegyben foglalt elnevezéssel jelöljék meg, amennyiben a gyártók az elnevezést jóhiszeműen és állandó jelleggel használták már jóval az együttes védjegy lajstromozásának napját megelőzően?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 30 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy egy földrajzi elnevezést, amely tekintetében az OFJ-ként vagy OEM-ként történő bejegyzés iránti kérelem nemzeti szinten elutasításra került vagy akadályba ütközött, szokásossá válnak kell-e tekinteni legalábbis azon időszak folyamán, amelyben ezen elutasítás vagy akadály hatályos.
- 31 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy ezen első kérdés, amelynek elfogadhatóságát vitatta úgy az olasz kormány, mint a Bizottság, a GSI által a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkének megsértése címén számára kirótt büntetéssel szemben indított kereset során hivatkozott érvelésen alapul.
- 32 Keresete alátámasztásául, mellyel annak megállapítását kérte, hogy az általa „Salame tipo Felino” megjelölés alatt forgalmazott szalámik címkézése nem megtévesztő a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkének értelmében, a GSI két részből álló érvelést terjesztett elő.

- 33 A GSI mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy az alapügy tárgyát képező címkézést nem lehet megtévesztőnek tekinteni, mivel a „Salame tipo Felino” megjelölést a módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének értelmében szokásossá válnak kell tekinteni. A GSI ezt követően azt állítja, hogy a „Salame tipo Felino” megjelölést szokásossá válnak kell tekinteni, mivel egyébiránt a „Salame Felino” OFJ-ként történő bejegyzése iránt helyi termelők két egyesülete is kérelmet nyújtott be, és az alapügy tárgyát képező bíróság kiszabásának idején e kérelem tárgyában még nem született döntés.
- 34 A kérdést előterjesztő bíróság elfogadottnak tekintette a GSI érvelésének első elemét, következésképpen csupán az érvelés második elemét terjesztette a Bíróság elé, amely az első kérdés tárgyát képezi.
- 35 Ugyanakkor mind az olasz kormány, mind a Bizottság vitatja azon előfeltevést, miszerint az, hogy a „Salame tipo Felino” megjelölés szokásossá vált a módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének értelmében, hatással lenne a címkézés 2000/13 irányelv szerinti 2. cikke szerinti megtévesztő jellegének értékelésére. Arra hivatkoznak, hogy a magának a megjelölésnek a jogi minősítésére vonatkozó kérdés elfogadhatatlan, mivel nincs kapcsolatban az alapüggyel, amely az ily módon megjelölt termékek címkézésének megtévesztő jellegére vonatkozik.
- 36 Mielőtt rátérnénk az előterjesztett kérdés érdemére, állást kell tehát foglalni annak elfogadhatóságával kapcsolatban.

A kérdés elfogadhatóságáról

- 37 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 234. cikk szerinti eljárás keretében főszabály szerint az ügyben eljáró nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje az előzetes döntéshozatalnak az ítélet meghozatala szempont-

jából való szükségességét, valamint a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét. A Bíróság azonban megtagadhatja a nemzeti bíróság által előterjesztett kérdésről történő határozathozatalt, különösen abban az esetben, ha nyilvánvaló, hogy a közösségi jog kért értelmezése nem áll összefüggésben a valósággal vagy az alapeljárás tárgyával, nem felel meg tehát az említett jogvita megoldása objektív szükségletének (lásd különösen a C-421/97. sz. Tarantik-ügyben 1999. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-3633. o.] 33. pontját, valamint a C-393/04. és C-41/05. sz. Air Liquide Industries Belgium egyesített ügyekben 2006. június 15-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5293. o.] 24. pontját).

- 38 Természetesen hangsúlyozni kell, hogy valamely megjelölésnek a módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének értelmében vett szokásossá vált jellege nem zárhatja ki *a priori* az ily módon megjelölt termékek címkézésének a 2000/13 irányelv 2. cikkének értelmében megtévesztő jellegét. Amint arra a főtanácsnok indítványának 53. és 54. pontjában rámutat, vannak olyan körülmények, amelyek esetén egy szokásossá vált elnevezésnek a termék címkéjén történő feltüntetése ténylegesen megtévesztheti a fogyasztót az említett termék címkézésében rejlő tulajdonságokra tekintettel. Tehát az a tény, hogy valamely szokásossá vált, *per definitionem* oltalom alatt nem álló megjelölés valamely gyártó részéről történő használata nem sérti a módosított 2081/92 irányelvet, nem járhat azzal a következménnyel, hogy a fogyasztók 2000/13 irányelv által védett érdeke szükségképpen biztosítva van.
- 39 Ugyanakkor, az olasz kormány és a Bizottság álláspontjával ellentétben, a megnevezés jogi minősítése különösen pedig esetleges szokásossá vált jellege egyike azon tényezőknek, amelyeket – noha önmagukban nem meghatározóak – eredményesen tekintetbe lehet venni a címkézés megtévesztő jellegének értékelése során.
- 40 A Bizottságnak ugyanis annak meghatározása céljából, hogy valamely megjelölés szokásossá vált-e vagy sem, tekintetbe kell vennie bizonyos számú tényezőt, köztük a módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének értelmében „az azon tagállamban fennálló körülményeket, ahonnan az elnevezés ered, illetve a fogyasztási területen fennálló körülményeket”. A kérdést előterjesztő bíróságnak a maga részéről ugyancsak tekintetbe kell vennie e tényezőket annak meghatározásához, hogy a termékek érintett címkézése alkalmas-e a fogyasztó 2000/13 irányelv 2. cikkének értelmében vett megtévesztésére.

- 41 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság számára relevanciával bír, hogy azon értékelés során, amelyet a termékek alapügy tárgyát képező címkézésének megtevesztő jellegével kapcsolatban lefolytat, meggyőződjön arról, hogy a szóban forgó címkézés szokásossá vált-e vagy sem.
- 42 A fentiekből adódóan az előterjesztett kérdés nem nyilvánvalóan irreleváns az alapügy megoldása szempontjából, következésképpen tehát elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 43 Előjáróban meg kell állapítani, hogy az első kérdés, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szerepel, kettős ténybeli körülményre hivatkozik. Egyrészt a „Salame Felino” megjelölésre vonatkozóan a 2081/92 rendelet értelmében vett OEM-ként vagy OFJ-ként történő bejegyzés iránt kérelem került benyújtásra, másrészt ezt követően e kérelem Bizottság felé történő továbbítását az olasz hatóságok elutasították, vagy legalábbis akadályozták.
- 44 A módosított 2081/92 rendelet 5. cikke (4) és (5) bekezdésének, 6. cikke (2)–(5) bekezdésének és 3. cikke (1) bekezdése utolsó albekezdésének együttes olvasatából az következik, hogy végeredményben egyedül a Bizottság illetékes határozni azon bejegyzés iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a nemzeti hatóságok felé továbbítanak, akár úgy, hogy megadja a kért oltalmat, akár ezzel ellenkezőleg úgy, hogy elutasítja a kért bejegyzést adott esetben a szóban forgó megjelölés szokásossá vált jellege alapján. Ennélfogva az a körülmény, hogy a bejegyzés iránti kérelmet a nemzeti hatóságok elutasították vagy akadályozták, csakúgy, mint ezen elutasítás vagy akadályozás okai, semmilyen módon nem befolyásolhatják az ezen előterjesztett kérdésre adandó választ.
- 45 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság a módosított 2081/92 rendelet 3. cikke (1) bekezdésére és 13. cikkének (3) bekezdésére való hivatkozással lényegében azt

kérdezi, hogy adott esetben nem áll-e fenn a megjelölés szokásossá vált jellegének vétele a Bizottság határozatát megelőzően, a bejegyzés iránti kérelem benyújtásától fogva vagy legalábbis annak az időszaknak a folyamán, amely e benyújtást elválasztja a kérelemnek a nemzeti hatóságok által a Bizottság felé történő esetleges továbbításának időpontjától.

46 E vonatkozásban úgy tűnik, a módosított 2081/92 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésére történő hivatkozással a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy e rendelkezés *a contrario* értelmezése nem vezet-e ilyen vélelemhez.

47 Meg kell állapítani, hogy nem ez az eset áll fenn. A módosított 2081/92 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy a (már) oltalom alatt álló elnevezések nem válhatnak szokásossá. Természetesen e rendelkezésből *a contrario* az következik, hogy az oltalom alatt még nem álló, lévén bejegyzés iránti kérelem tárgyát képező elnevezések szokásossá válhatnak egy, már hatályos oltalomból eredő akadályok hiányában.

48 Ugyanakkor egy ilyen *a contrario* értelmezés semmi többre nem enged következtetni annak az egyszerű lehetőségénél, hogy a szóban forgó elnevezés szokásossá válhat. Ezzel szemben az említett értelmezés alapján nem lehet úgy vélni, hogy az oltalom alatt még nem álló olyan elnevezéseknek, amelyek bejegyzése iránt kérelmet nyújtottak be, vélelmezni kellene szokásossá vált jellegét.

49 A fentiekből következik, hogy a módosított 2081/92 rendelet 3. cikke (1) bekezdése és 13. cikke (3) bekezdése együttes olvasatban nem értelmezhetők akként, hogy valamely elnevezést, amelynek bejegyzése iránt kérelmet nyújtottak be, szokásossá válnak kellene tekinteni a kérelemnek esetlegesen a Bizottság elé történő terjesztését megelőzően.

- 50 Ezt a megállapítást megerősíti maga a szokásossá vált kifejezés tartalma, amint azt a Bíróság joggyakorlata pontosította. A szokásossá vált jelleg valamely termék elnevezése folytán történő megszerzése ugyanis objektív folyamat eredménye, amelynek során ez az elnevezés, noha utalást tartalmaz arra a földrajzi helyre, ahol a szóban forgó terméket gyártották vagy eredetileg forgalmazták, az említett terméket jelentő köznévvé vált (ebben az értelemben lásd a Bíróság C-465/02. és C-466/02. sz., Németország és Dánia kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-9115. o.] 75–100. pontját, valamint a C-132/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2008. február 26-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-957. o.] 53. pontját).
- 51 Ilyen feltételek mellett önmagában azt a körülményt, hogy az alapügy tárgyát képező elnevezés vonatkozásában bejegyzés iránt kérelmet nyújtottak be, úgy kell tekinteni, hogy az nincs hatással a köznevesülés vagy a megjelölés és a terület közötti kapcsolat megszakadásának ezen objektív folyamatára.
- 52 Meg kell állapítani továbbá, hogy a bejegyzés iránti kérelem benyújtásától meglévő szokásossá vált jelleg vélelmének felállítása ellentétes lenne a módosított 2081/92 rendelet által elérni kívánt célokkal.
- 53 A megjelölések OEM-ként vagy OFJ-ként történő bejegyzésének a módosított 2081/92 rendelet által felállított rendszere ugyanis egyrészt megfelel a fogyasztóvédelem igényének, amint az a módosított 2081/92 rendelet negyedik preambulumbekkezdéséből következik, másrészt a termelők közötti tisztességes verseny fenntartása szükségességének, amint az az említett rendelet hetedik preambulumbekkezdéséből következik. Márpedig a megjelölés szokásossá vált jellegének elismerése *per definitionem* megakadályozza ilyen oltalom nyújtását. Tehát szokásossá válnak vélelmezni, csupán a bejegyzés iránti kérelem benyújtása folytán valamely elnevezést, amely végeredményben nem bizonyulna annak, veszélyeztetné a két fent említett célkitűzés megvalósulását. Ennélfogva valamely elnevezés szokásossá vált jellegének elismerését nem lehet elfogadottnak tekinteni a Bizottságnak a bejegyzés iránti kérelem tárgyában hozott határozatát megelőző egész időszak folyamán.

54 A fenti megfontolások fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék földrajzi hivatkozást tartalmazó elnevezését, amely tekintetében a hivatkozott rendelet értelmében OFJ-ként vagy OEM-ként történő bejegyzés iránti kérelmet nyújtottak be, nem lehet „szokásossá válnak” tekinteni a kérelemnek a nemzeti hatóságok által esetlegesen a Bizottság elé történő terjesztését megelőzően. Valamely megjelölésnek a módosított 2081/92 rendelet értelmében szokásossá vált jellege nem vélelmezhető, amíg a Bizottság nem hozott határozatot a megjelölés bejegyzése iránti kérelem tárgyában, adott esetben elutasítva azt azon különleges indok alapján, hogy az említett megnevezés szokásossá vált.

A második kérdéstről

55 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a módosított 2081/92 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését, összefüggésben a 2000/13/EK irányelv 2. cikkével, akként kell-e értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék olyan földrajzi utalást tartalmazó elnevezését, amely nem került OFJ-ként vagy OEM-ként bejegyzésre, jogszerűen használhatják azon termelők, akik azt jóhiszeműen és állandó jelleggel használták már jóval a 2081/92 rendelet hatályba lépését megelőzően, illetve annak hatálybalépését követően.

A kérdés elfogadhatóságáról

56 Az olasz kormány és a l'Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino” azt állítja, hogy ezen második kérdés elfogadhatatlan. E kormány különösen arra hivatkozik, hogy az említett kérdés nem releváns az alapügy tárgya vonatkozásában, mivel a termékek címkézésére vonatkozó egyetlen közösségi vagy nemzeti rendelkezés sem veszi tekintetbe a valamely megtévesztő módon felcímkézett terméket forgalomba hozó gazdasági szereplő jóhiszeműségét.

- 57 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy ez az előterjesztett kérdés érdeme vonatkozásában előterjesztett érv nem lehet kihatással e kérdés elfogadhatóságára.

Az ügy érdeméről

- 58 Előjáróban a főtanácsnok indítványának 49. pontjában foglaltak nyomán emlékeztetni kell arra, hogy a 2000/13 irányelv és a 2081/92 rendelet között úgy céljaik, mint az általuk biztosított védelem eltérő terjedelme vonatkozásában fennálló eltérés ellenére előfordulhat, hogy a földrajzi elnevezések mezőgazdasági termékek címkéin történő feltüntetése az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben egyszerre mindkét jogi eszköz hatálya alá tartozik.
- 59 Ugyanakkor az alapeljárás keretében a kérdést előterjesztő bíróságnak csak azon kérdés tárgyában kell állást foglalnia, hogy a 109/92 törvényerejű rendelet 2. cikkének fényében, amely a 2000/13 irányelv 2. cikkét ülteti át, a GSI társaság megtéveszthette-e e fogyasztókat azzal, hogy az általa forgalmazott termékek címkéjén a „Salame tipo Felino” megjelölést tüntette fel. A kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi tehát, hogy az a körülmény, hogy termelők jóhiszeműen és állandó jelleggel, régóta használják a szóban forgó, OEM-ként vagy OFJ-ként nem bejegyzett megnevezést, hatással van-e az alapügy tárgyát képező címkézés megtévesztő jellegének értékelésére.
- 60 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy főszabály szerint nem a Bíróság feladata, hogy állást foglaljon annak kérdésében, hogy bizonyos termékek címkézése megtévesztheti-e a vásárlót vagy a fogyasztót, vagy hogy vizsgálja valamely kereskedelmi megjelölés esetlegesen megtévesztő jellegének kérdését. Ez a nemzeti bíróság feladata (lásd többek között a Bíróság C-210/96. sz., Gut Springenheide és Tusky ügyben 1998. július 16-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-4657. o.] 30. pontját, valamint a C-366/98. sz. Geffroy-ügyben 2000. szeptember 12-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-6579. o.] 18. és 19. pontját). Mindazonáltal a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során szükség esetén pontosításokat adhat, amelyek célja, hogy iránymutatást adjanak a nemzeti bíróságnak az értelmezés során (a fent hivatkozott Geffroy-ügyben hozott ítélet 20. pontja).

- 61 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy annak értékelése során, hogy valamely címkén feltüntetett megjelölés megtévesztő-e, a nemzeti bíróságnak elsősorban azon feltételezett elvárásból kell kiindulnia, amelyet ezen megjelöléssel szemben a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó támaszt az élelmiszer eredete, származása és minősége tekintetében, mivel a lényeges az, hogy a megjelölés ne tévessze meg a fogyasztót, és ezáltal e fogyasztó ne hihesse tévesen azt, hogy a termék eredete, származása vagy minősége más, mint a valóságban (e tekintetben lásd a Bíróság C-470/93. sz. Mars-ügyben 1995. július 6-án hozott ítéletének [EBHT 1995., I-1923. o.] 24. pontját; a, fent hivatkozott Gut Springenheide and Tusky ügyben hozott ítélet 31. pontját, valamint a C-220/98. sz. Estée Lauder ügyben 2000. január 13-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-117. o.] 30. pontját).
- 62 Az alapügy tárgyát képező címkézés esetlegesen megtévesztő jellegének mérlegelése során tekintetbe veendő tényezők közül az elnevezés használatának időtartama olyan objektív tényező, amely befolyásolhatja az ésszerűen figyelmes fogyasztó elvárásait. Ezzel szemben a gyártó vagy kereskedő esetleges jóhízeműsége, amely szubjektív tényező, nem befolyásolhatja a fogyasztóban a címkén szereplő földrajzi elnevezés használata révén keltett objektív benyomást.
- 63 A fenti megfontolások fényében a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a módosított 2081/92/EGK rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését, összefüggésben a 2000/13/EK irányelv 2. cikkével, akként kell értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék olyan földrajzi utalást tartalmazó elnevezése, amely nem került OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzésre, jogszerűen használható, feltéve hogy az ezen megjelöléssel ellátott termék címkézése nem téveszti meg a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót. Annak mérlegelése céljából, hogy ez a helyzet áll-e fenn, a nemzeti bíróságok figyelembe vehetik az elnevezés használatának időtartamát. Ezzel szemben a gyártó vagy kereskedő esetleges jóhízeműsége e vonatkozásban nem bír jelentőséggel.

A harmadik kérdésről

- 64 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy valamely, élelmiszeripari termék tekintetében lajstromozott és földrajzi hivatkozást tartalmazó együttes védjegy jogosultja felléphet-e az említett megjelölés használatával szemben.
- 65 Az olasz kormány azt állítja, hogy e harmadik kérdés elfogadhatatlan, mivel a nemzeti bíróság elé terjesztett ügy nem az együttes védjegyekre vonatkozik. E kormány arra hivatkozik, hogy maga a Regione Emilia-Romagna, amely az alapügy tárgyát képező bíróságot kiszabta, egyetlen védjegynek sem jogosultja, és egyébiránt nem is állítja, hogy a GSI bármilyen együttes védjegyet sértett volna. Ezen túl a tárgyaláson az olasz kormány emlékeztetett arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kizárólag arra a kérdésre keres választ, hogy – a GSI gyakorlata szerinti – „Salame tipo Felino” címkézés alkalmas-e a fogyasztó megtévesztésére e szóban forgó termék valódi eredete tekintetében. Annak ellenére, hogy a helyi termelők egy szövetsége, amely a „Salame Felino” együttes védjegy jogosultja, beavatkozott az eljárásba, az együttes védjegy esetleges sérelmére vonatkozó érvre a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyó eljárásban nem hivatkoztak.
- 66 Emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ítélet 37. pontjában hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Bíróság az EK 234. cikk szerinti eljárás keretében nem illetékes választ adni a kérdést feltevő bíróságnak, amennyiben a neki feltett kérdések nyilvánvalóan nem mutatnak semmilyen kapcsolatot az alapeljárás tényeivel vagy tárgyával, tehát nem az alapügy megoldása objektív szükségletének felelnek meg.
- 67 Márpedig vitathatatlan, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügyben kizárólag annak tárgyában kell állást foglalnia, hogy a „Salame tipo Felino” szalámik címkézése alkalmas-e a fogyasztók megtévesztésére, következésképpen pedig a 2000/13 irányelvet átültető nemzeti rendelkezések megsértésére.

68 Következésképpen az a kérdés, hogy valamely, élelmiszeripari termék tekintetében lajstromozott és az alapügy tárgyát képező jelzéssel azonos földrajzi hivatkozást tartalmazó együttes védjegy jogosultja felléphet-e az említett elnevezés használatával szemben, az alapügy megoldása vonatkozásában nyilvánvalóan nem bír relevanciával, következésképpen azt elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A költségekről

69 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2000. december 20-i 2796/2000/EK bizottsági rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék földrajzi hivatkozást tartalmazó olyan elnevezését, amely tekintetében a hivatkozott rendelet értelmében oltalom alatt álló földrajzi jelzésként vagy oltalom alatt álló eredetmegjelölésként történő bejegyzés iránti kérelmet nyújtottak be, nem lehet „szokásossá válnak” tekinteni a kérelemnek a nemzeti hatóságok által esetlegesen az Európai Közösségek Bizottsága elé történő terjesztését megelőzően. Valamely megjelölésnek a 2796/2000 rendelet által módosított 2081/92 rendelet értelmében szokásossá vált jellege nem vélelmezhető, amíg a Bizottság nem hozott határozatot a megjelölés bejegyzése iránti kérelem tárgyában, adott esetben elutasítva azt azon különleges indok alapján, hogy az említett megnevezés szokásossá vált.

- 2) A 2796/2000 rendelettel módosított 2081/92 tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (3) bekezdését, összefüggésben az élelmiszerek címkézésére, kizserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkével, akként kell értelmezni, hogy valamely élelmiszeripari termék olyan földrajzi utalást tartalmazó elnevezése, amely nem került oltalom alatt álló földrajzi jelzéseként vagy oltalom alatt álló eredetmegjelölésként bejegyzésre, jogszerűen használható, feltéve hogy az ezen megjelöléssel ellátott termék címkézése nem téveszti meg a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót. Annak mérlegelése céljából, hogy ez a helyzet áll-e fenn, a nemzeti bíróságok figyelembe vehetik az elnevezés használatának időtartamát. Ezzel szemben a gyártó vagy kereskedő esetleges jóhiszemősége e vonatkozásban nem bír jelentőséggel.

Aláírások